

§1. Nekonečné řady

Def: Necht' $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost reálných čísel. Číslo

$$S_n = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n = \sum_{i=1}^n a_i; \quad n \in \mathbb{N}$$

Nazýváme n -tým částečným součtem posloupnosti $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$. Posloupnost $\{S_n\}_{n=1}^{\infty}$ nazýváme posloupností částečných součtů řady $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ (posloupnosti $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$).

Nekonečnou řadu (číselnou) nazýváme posloupnost částečných součtů $\{S_n\}_{n=1}^{\infty}$ a značíme stručně:

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

Čísla $a_n; n \in \mathbb{N}$ nazýváme členy řady, čísla $S_n; n \in \mathbb{N}$ nazýváme částečné součty řasy.

Pozn: Symbolem $\sum_{n=1}^{\infty}$ označujeme jak nekonečnou řadu, tak její součet.

Def: Má-li posloupnost částečných součtů $\{S_n\}_{n=1}^{\infty}$ limitu S , řekneme, že nekonečná řada konverguje a číslo S nazveme jejím součtem (zapisujeme $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = S$).

Je-li $\{S_n\}_{n=1}^{\infty}$ posloupností divergentní, řekneme, že nekonečná řada diverguje.

Pozn: 1) Chováním řady budeme rozumět to, zda řada konverguje či diverguje.

2) Někdy se rozlišují 2 možnosti divergence řady (posloupnosti):

(a) Řada diverguje, jestliže má nevlastní limitu ($\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \pm\infty$).

(b) Řada osciluje, jestliže nemá vlastní ani nevlastní limitu.

Př: Určete chování řady:

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n = 1 + 2 + 3 + 0 + 0 + 0 + \dots + 0 + \dots = 6$$

$$S_1 = 1; S_2 = 3; S_3 = 6; S_4 = 6; \dots$$

$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = S = 6$ řada konverguje.

Pozn: 1) Je-li posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ divergentní, pak také řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je divergentní.

2) Je-li posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ konvergentní, může být řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je divergentní i kovnergentní.

V.1.1.: Necht' je řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konvergentní, pak $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$.

Pozn: Jedná se pouze o podmínku nutnou nikoliv dostačující.

V.1.2.: Dvě řady lišící se pouze v konečném počtu členů se chovají stejně (i když mohou mít jiné částečné součty i jiný součet), zejména se chování řady nezmění, jestliže z ní vyškrtáme konečně mnoho členů, přidáme k ní konečně mnoho členů nebo změníme konečně mnoho členů.

Př:

$$\sum_{n=1}^{\infty} 0 = 0$$

$$\sum \frac{1}{n(n+1)}$$

$$S_n = \frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 4} + \cdots + \frac{1}{n(n+1)}$$

$$S_n = \left(1 - \frac{1}{2}\right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right) + \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4}\right) + \cdots + \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}\right)$$

$$S_n = 1 - \frac{1}{n+1}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = 1$$